

30. 3. 2007

ID: 47142

Mezitímní rozsudek

Pokud je v řízení uplatněn nárok na náhradu škody, sestávající z několika dílčích nároků, jež mají samostatný skutkový základ, podmínkou pro vydání mezitímního rozsudku v takovém případě je, aby splnění všech předpokladů odpovědnosti žalovaného bylo zjištěno ve vztahu ke každému jednotlivému nároku, byť jsou uplatněny v jednom řízení; v opačném případě nelze o žalobě jako celku ani formou mezitímního rozsudku rozhodnout.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 25 Cdo 2813/2006, ze dne 28.2.2007)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně K. P., s. r. o., zastoupené advokátem, proti žalované České republice - Ministerstvu spravedlnosti, o náhradu škody, vedené u Okresního soudu v Ústí nad Orlicí pod sp. zn. 12 C 78/2004, o dovolání žalované proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. 5. 2006, č. j. 19 Co 407/2005-111, tak, že rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. května 2006, č. j. 19 Co 407/2005-111, a rozsudek Okresního soudu v Ústí nad Orlicí ze dne 29. dubna 2005, č. j. 12 C 78/2004-79, se zrušují a věc se vrací Okresnímu soudu v Ústí nad Orlicí k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Okresní soud v Ústí nad Orlicí, mezitímním rozsudkem ze dne 29. 4. 2005, č. j. 12 C 78/2004-79, rozhodl, že základ nároku žalující společnosti vůči žalované je opodstatněný a že o výši nároku a nákladech řízení bude rozhodnuto konečným rozsudkem. Žalobkyně se domáhala na státu náhrady škody spočívající v ušlém zisku, penále zaplaceném odběrateli, penále zaplaceném dodavatelům, penále zaplaceném státním orgánům, škodě na zboží, nákladech soudního řízení a vyplaceném odstupném zaměstnancům. Soud vyšel ze zjištění, že soudní vykonavatel Okresního soudu v Ústí nad Orlicí dne 2. 3. 2001 v rámci nařízeného výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí povinné K. P., a. s. ve prospěch oprávněné P., a. s., vnikl násilím do skladů, jež si žalobkyně pronajala. Tento postup shledal soud prvního stupně nesprávným, neboť vykonavatel vstoupil do uvedených prostor, zabavené věci pojal do soupisu a odvezl je, i když mu nebyly nájemcem (žalobkyní) odevzdány, čímž porušil ust. § 50 odst. 1, § 55 odst. 1 vyhl. č. [37/1992](#) Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, a § 21 odst. 1 a § 27 odst. 1 instrukce Ministerstva spravedlnosti č. 1360/95 - OOD, kterou se vydává Řád pro soudní vykonavatele. Soud konstatoval, že do prostor, ke kterým svědčí právo užívání třetí osobě odlišné od povinného, si osoba provádějící výkon rozhodnutí sama nemůže zjednat přístup, i kdyžby tam věci povinného skutečně byly. Žalobkyně navíc uspěla s tzv. vylučovací žalobou a všechny movité věci, které soudní vykonavatel dne 2. 3. 2001 sepsal s odůvodněním, že se jednalo o majetek ve vlastnictví žalobkyně, byly z vykonávacího řízení vyloučeny. V příčinné souvislosti s tímto nesprávným úředním postupem vykonavatele vznikla žalobkyni škoda, za kterou stát odpovídá podle zák. č. [82/1998](#) Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, a to nejen z důvodu odnětí zboží, které nemohla zpeněžit, ale i z dalších důvodů uplatněných v žalobě. Výši uplatněné škody se soud vzhledem k vydání mezitímního rozsudku nezabýval.

K odvolání žalované Krajský soud v Hradci Králové, rozsudkem ze dne 9. 5. 2006, č. j. 19 Co 407/2005-111, rozsudek soudu prvního stupně potvrdil. Odvolací soud se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že žalobkyni v souvislosti s nesprávným úředním postupem soudního vykonavatele, jenž je v rozporu rovněž s ust. § 326 odst. 2 o. s. ř., vznikla škoda, za kterou stát nese odpovědnost, protože byla způsobena za podmínek stanovených v zák. č. [82/1998](#) Sb. Námitku žalované, že nebyly splněny podmínky pro vydání mezitímního rozsudku, odvolací soud neshledal důvodnou, neboť soud prvního stupně zjistil všechny předpoklady pro jeho vydání s tím, že škoda nevznikla v důsledku několika skutků a nejedná se tedy o samostatné nároky.

Proti tomuto rozsudku podala žalovaná dovolání, jehož přípustnost dovozuje z ust. § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., a které podává z důvodů podle ust. § 241a odst. 2 písm. a) a b) o. s. ř. Namítá, že nebyly splněny podmínky pro vydání mezitímního rozsudku, neboť žalobkyně uplatnila nárok na náhradu škody sestávající z několika dílčích nároků, které jsou skutkově samostatnými nároky, u nichž jsou rozdílné podmínky pro vznik odpovědnosti. Dovolatelka by tak v dalším řízení již nemohla namítat např. neexistenci příčinné souvislosti, zavinění žalobkyně, porušení prevenční

povinnosti žalobkyně u konkrétního dílčího nároku na náhradu škody. V tomto ohledu odkazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2003, sp. zn. 25 Cdo 1851/2002. Dále odvolacímu soudu vytýká, že z odůvodnění jeho rozhodnutí nevyplývá, na základě jakých skutkových zjištění dovedl porušení úředního postupu soudního vykonavatele a jaké ustanovení konkrétního právního předpisu bylo porušeno, přičemž poukazuje i na rozpory mezi některými svědeckými výpověďmi. Ze všech důkazů, dle názoru dovolatelky, vyplývá, že soudní vykonavatel předložil správci areálu úřední dokument, ze kterého totožnost povinné v exekuci jasně vyplývala, a i přesto bylo vykonavatelé správcem potvrzeno, že sklad je v pronájmu povinné. Takovéto jednání třetí osoby pak nelze přičítat k tíži státu. Dovojuje, že soudní vykonavatel postupoval s potřebnou péčí a dostatečně si ověřil, že se jedná o místo, kde má povinná své prostory, v nichž vykonává činnost, přičemž v tomto smyslu nebylo rozhodující, jaký má právní vztah k předmětným nemovitostem. Informaci, že povinná má sklad v těchto nemovitostech, poskytla vykonavatelé sama oprávněná, což nelze považovat za nepodstatnou okolnost. Povaha a smysl výkonu rozhodnutí přitom neumožňuje provádět obsáhlé dokazování, což bylo v této věci umocněno tím, že na majetek povinné byl prohlášen konkurs. Právní názor, že vykonavatel neporušil žádnou právní povinnost, byl navíc vysloven i v usnesení o přezkumu postupu soudního vykonavatele v řízení vedeném u Okresního soudu v Ústí nad Orlicí pod. sp. zn. 11 E 2325/2000. Dovolatelka navrhuje, aby dovolací soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

K dovolání se vyjádřila žalobkyně a navrhla, aby dovolání bylo odmítnuto, jelikož žalovaná brojí proti zjištěnému skutkovému stavu, což není přípustné, a podmínky pro vydání mezitímního rozsudku byly splněny, neboť náhrada škody se nesestává z dílčích nároků.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, účastníkem řízení, zastoupeným advokátem ve smyslu ust. § 241 odst. 1 o. s. ř., věc projednal a dospěl k závěru, že dovolání je přípustné pro posouzení úředního postupu vykonavatele při provádění soupisu movitých věcí v rámci výkonu rozhodnutí, což je otázka zásadního právního významu ve smyslu § 237 odst.1 písm. c), odst. 3 o. s. ř., a je zčásti i důvodné.

Podle § 13 odst. 1 věty první zák. č. [82/1998](#) Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále jen zákon), stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Podle § 2 zákona se odpovědnosti podle tohoto zákona nelze zprostit.

Ustanovení § 13 tohoto zákona zakládá objektivní odpovědnost státu (bez ohledu na zavinění), jíž se nelze zprostit a která předpokládá současné splnění tří podmínek: nesprávný úřední postup, vznik škody a příčinnou souvislost mezi nesprávným úředním postupem a vznikem škody. Definicí nesprávného úředního postupu zákon nepodává; z obsahu tohoto pojmu vyplývá, že podle konkrétních okolností může jít o jakoukoli činnost spojenou s výkonem pravomocí orgánu veřejné správy, dojde-li při ní nebo v jejím důsledku k porušení pravidel předepsaných právními normami pro počínání orgánu veřejné správy nebo k porušení pořádku určeného povahou a funkcí postupu.

Protože v daném případě soudní vykonavatel provedl soupis movitých věcí dne 2. 3. 2001, je třeba správnost jeho postupu posuzovat z hlediska předpisů v tehdy účinném znění, tj. podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu, podle vyhlášky č. [37/1992](#) Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy (dále jen „JŘ“), a podle instrukce Ministerstva spravedlnosti č. j. 1360/95-OOD, kterou se vydává Řád pro soudní vykonavatele (dále jen „ŘSV“).

Podle § 325a o. s. ř. vyžaduje-li to účel výkonu rozhodnutí, je ten, kdo provádí výkon, oprávněn učinit osobní prohlídku povinného a prohlídku bytu (sídla, místa podnikání) a jiných místností povinného, jakož i jeho skříní nebo jiných schránek v nich umístěných, kde má povinný svůj majetek; za tím účelem je oprávněn zjednat si do bytu nebo do jiné místnosti povinného přístup, popřípadě uzavřené skříně nebo jiné schránky otevřít.

Podle § 325b odst. 1 a 2 o. s. ř. povinný umožní tomu, kdo provádí výkon rozhodnutí, přístup na všechna místa, kde má své movité věci umístěny. Každý, v jehož objektu má povinný svůj byt (sídlo, místo podnikání) nebo jiné své místnosti, je povinen strpět, aby ten, kdo provádí výkon rozhodnutí, provedl prohlídku bytu a jiných místností povinného. Nesplní-li tuto povinnost, je ten, kdo provádí výkon, oprávněn zjednat si k bytu nebo jiné místnosti povinného přístup.

Podle § 326 odst. 1 o. s. ř. soud v bytě (sídle, místu podnikání) povinného nebo na jiném místě, kde má povinný své věci umístěny, sepiše věci, které by mohly být prodány, a to v takovém rozsahu, aby výtěžek prodeje sepsaných věcí postačil k uspokojení vymáhané pohledávky oprávněného spolu s náklady výkonu rozhodnutí. Sepsány budou především věci, které povinný může nejspíše postrádat a které se nejsnáze prodají; věci, které se rychle kazí, budou sepsány, jen není-li tu dostatek jiných věcí a lze-li zajistit jejich rychlý prodej. Sepsány nemohou být movité věci, které tvoří příslušenství nemovitosti. Podle § 326 odst. 2 o. s. ř. soud sepiše i věci povinného, které má u sebe někdo jiný, avšak jen tehdy, jestliže mu takové věci budou současně odevzdány.

Podle § 50 odst. 1 JŘ sepsány mohou být movité věci, které jsou v bytě, sídle, místě podnikání nebo na jiném místě, kde má povinný své věci umístěny, jakož i věci povinného, které má u sebe někdo jiný, jestliže byly současně vykonavateli odevzdány. Vykonavatel neseptíše věci, o nichž je nepochybné, že na místo soupisu byly přineseny těmi, kdo jsou tam pouze na návštěvě. Sepsány nemohou být movité věci, které tvoří příslušenství nemovitosti.

Podle § 55 odst. 1 JŘ a čl. 27 odst. 1 ŘSV jsou-li věci povinného u někoho jiného a ten není ochoten je vydat, nesmí vykonavatel takové věci pojmout do soupisu.

Předpisy upravující průběh výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí počítají tedy s tím, že do soupisu budou zahrnuty věci povinného nacházející se v jeho sídle, místě podnikání nebo na jiném místě. Jde-li o věci v pronajatém skladu, je vykonavatel oprávněn zjednat si do těchto prostor povinného přístup, a sepsat lze i věci umístěné u někoho jiného, jsou-li vykonavateli odevzdány. V každém případě však platí, že jde o věci povinného.

Soudy obou stupňů v projednávané věci dospěly ke shodnému (dovolatelkou nezpochybněnému) skutkovému zjištění, že soudní vykonavatel si dostatečně neověřil existenci podmínek pro provedení soupisu movitých věcí povinného, za použití násilí vnikl do nebytových prostor pronajatých žalobkyni (nikoli povinné) a zde nacházející se věci žalobkyně pojal do soupisu a odvezl. V posuzovaném případě se tedy jednalo o soudním vykonavatelem sepsané a odvezené věci žalobkyně z prostor jí pronajatých, zatímco povinné nesvědčil žádný právní důvod k užívání těchto nebytových prostor, neužívala je a nebyla ani vlastníkem zabavených movitých věcí. Soudy obou stupňů tedy dospěly ke správnému právnímu názoru, že se vykonavatel soudu v projednávané věci dopustil nesprávného úředního postupu, jenž je objektivně v rozporu s právním předpisem.

Přestože z pohledu dovoláním uplatněných námitek týkajících se otázky nesprávného úředního postupu byl rozsudek odvolacího soudu shledán správným, musel dovolací soud, a to i z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.) přihlídnout k vadě řízení, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 241a odst. 2 písm. a/ o. s. ř.).

Soud rozhoduje tzv. mezitímním rozsudkem (§ 152 odst. 2 věta druhá o. s. ř.) o základu věci, jímž se rozumí posouzení všech otázek, které vyplývají z uplatněného nároku s výjimkou okolností, které se týkají jen výše nároku, nikoli jen o dílčí sporné právní otázce, týkající se uplatněného žalobního návrhu (srov. rozsudek publikovaný pod č. 44 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 1996, či rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2003, sp. zn. 25 Cdo 1851/2002, publikovaný v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu pod č. C 2073). V řízení o nároku na náhradu škody podle § 18 zák. č. 82/1998 Sb. základ věci zahrnuje posouzení všech podmínek odpovědnosti uvedených v tomto zákoně kromě výše škody; mezitímní rozsudek lze tedy vydat, je-li vyřešeno, že došlo k nesprávnému úřednímu postupu, že vznikla škoda (majetková újma) a že mezi nesprávným úředním postupem a vznikem konkrétní majetkové újmy je vztah příčiny a následku (příčinná souvislost). Vydání mezitímního rozsudku je dále podmíněno tím, že se soud vypořádá i s otázkou případného spoluzavinění poškozeného (§ 441 obč. zák.) či jiných osob a tím, zda nárok případně není promlčen (byla-li námitka promlčení vznesena) nebo nezanikl.

Odvolací soud v dané věci považoval z hlediska odpovědnosti státu podle zák. č. 82/1998 Sb. za splněnou především podmínku nesprávného úředního postupu a potvrdil mezitímní rozsudek soudu prvního stupně, aniž bylo vyřešeno, zda jsou splněny další předpoklady této odpovědnosti, tj. že žalobkyni vznikla konkrétní majetková újma, a že se tak stalo v příčinné souvislosti s nesprávným úředním postupem orgánu státu.

Pokud je v řízení uplatněn nárok na náhradu škody, sestávající z několika dílčích nároků, jež mají samostatný skutkový základ, podmínkou pro vydání mezitímního rozsudku v takovém případě je, aby splnění všech předpokladů odpovědnosti státu za škodu bylo zjištěno ve vztahu ke každému jednotlivému nároku, byť jsou uplatněny v jednom řízení; v opačném případě nelze o žalobě jako celku ani formou mezitímního rozsudku rozhodnout.

Skutkově samostatnými nároky na náhradu škody jsou takové nároky, jejichž existence je navzájem natolik nezávislá, že každý z nich může poškozenému vzniknout samostatně bez ohledu na vznik nároků ostatních, neboť předpoklady jejich vzniku (zejména příčinná souvislost mezi skutkem a škodou) jsou ve srovnání s ostatními nároky odchylné, mohou se i odchylně naplňovat a nemusí ani být uplatněny najednou. Jestliže žalobce v projednávané věci uplatnil nárok na náhradu škody spočívající v ušlém zisku, penále zaplaceném odběrateli, dodavatelům i státním orgánům, ve škodě na zboží, nákladech soudního řízení a vyplaceném odstupném zaměstnancům, jedná se o skutkově samostatné nároky na náhradu škody.

Je tedy zřejmé, že odvolací soud nedostatečně posoudil podmínky pro vydání mezitímního rozsudku a potvrdil mezitímní rozsudek soudu prvního stupně za situace, kdy podmínky pro jeho vydání nebyly dány.

Takový postup vzhledem k ustanovení § 152 odst. 2 o. s. ř. představuje vadu, která mohla mít vliv na správnost rozhodnutí (§ 241a odst. 2 písm. a/ o. s. ř.), a proto Nejvyšší soud České republiky rozsudek odvolacího soudu zrušil. Jelikož důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, se vztahují i na rozhodnutí soudu prvního stupně, zrušil odvolací soud i toto rozhodnutí a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 věta za středníkem, odst. 3 o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Určitost sankcionované povinnosti](#)
- [Pohledávka](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Dražba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Insolvenční řízení a náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společenství vlastníků jednotek](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zemědělská půda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o zápůjčce, insolvence](#)